

[Erik Kragh.]

kepartis fulde støtte ved lovforslagets behandling.

Else-Merete Ross: Det forekommer mig som lægmand overordentlig vanskeligt at tage stilling til, om det er rimeligt og fordelagtigt for Danmark at deltage i den europæiske organisation for rumforskning, ESRO, og i en 8 års periode anvende ca. 44,4 mill. kr. til dette formål.

Tiltræder vi konventionen, er vi bundet i disse 8 år. Det er i hvert fald betryggende, at der gives medlemsstaterne en finansiel garanti for, at udgifterne kun kan sættes op ved enstemmig beslutning af organisationens råd.

Det materiale om ESRO, jeg har kunnet få fat i, har givet mig det indtryk, at Danmark bør ratificere konventionen, men det giver mig også anledning til at stille et par spørgsmål.

Bemærkningerne til lovforslaget gør udførligt rede for forarbejdet til oprettelsen af ESRO og for organisationens virkeområde. Det tiltaler mig, at det er forskergrupper i de pågældende 12 lande, der har taget initiativet til dette internationale samarbejde angående udforskning af den øvre del af atmosfæren og det ydre rum til fredelige formål. Selv om forskellige nationale og regionale projekter allerede er i gang eller under forberedelse, har forskerne indset, at omkostningerne selv for de mere begrænsede projekters vedkommende er meget betydelige og problemerne mangfoldige, for slet ikke at tale om de større rumforskningsprojekter, som selv de største europæiske lande har svært ved at bære alene. Derfor har de fundet det både ønskeligt og nødvendigt at etablere et samarbejde mellem flere europæiske lande.

Når forholdene ligger sådan, må Danmark vel vælge mellem enten at drive sin egen meget beskedne rumforskning uden assistance udefra eller at gå ind i et internationalt samarbejde, som kan byde danske videnskabsmænd større muligheder.

Det nævnes, at rumforskning omfatter astronomi, fysik, geofysik, meteorologi, medicin og biologi og kan fremme udviklingen inden for forskellige områder af teknik og industri. Så mange videnskaber skulle altså have interesse af, at vi gik ind i ESRO.

Jeg finder det meget vigtigt, at organisationen skal fremme kontakter, udveksling og videreuddannelse af videnskabsmænd og ingeniører. Det taler også for at være med i ESRO.

Vi plejer i Danmark at have en positiv indstilling til internationalt forskningsarbejde. Derfor er vi bl.a. medlem af den europæiske organisation for atomkerneforskning, CERN — hvordan det nu udtales — der i dag giver forskere i Europa de samme forskningsmuligheder inden for atomkerneforskningen, som kollegerne i USA og Sovjetunionen har. Det ville de ikke have haft, hvis de ikke økonomisk og organisatorisk havde slået sig sammen om et stort fælles forskningscenter.

I bemærkningerne siges det, at deltagelsen i det europæiske samarbejde i ESRO forudsætter en national aktivitet på rumforskningens område. Jeg forstår, at Danmark allerede er med i et skandinavisk samarbejde vedrørende ionosfæreforskning og forbereder andre forskningsopgaver i samarbejde med en svensk og en engelsk forskergruppe. Skal den følgeforskning, der omtales i bemærkningerne, og hvortil der er afsat 1/2 mill. kr., også foregå i samarbejde med andre lande, eller er der tænkt på udelukkende dansk forskning?

Jeg vil gerne stille følgende spørgsmål: kan man være sikker på, at ESROs arbejdsområde ikke dækkes af andre internationale organisationer, og hvis det dækkes af eller tangerer andre organisationers arbejdsområde, vil der så i hvert fald komme et samarbejde i stand mellem de pågældende organisationer og ESRO?

I en oversigt over resolutioner vedtaget på NATO-parlamentarikerkonferencer har jeg set, at der i 1959 blev vedtaget en resolution om at fremskynde „NATO-wide cooperative aerospace experiments for peaceful purposes“ og i 1960 en resolution om „Implementation of NATO-wide cooperative effort in aerospace“. Skulle resolutionerne have resulteret i en eller anden aktivitet på rumforskningens område, vil jeg gerne have at vide, om der skal være et samarbejde mellem NATO og ESRO, som jo også vil omfatte ikke-NATO-lande.

Desuden vil jeg gerne vide, om der bliver samarbejde med den verdensmeteorologiske organisation, WMO.